

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historia Zaringo Badensis

Schöpflin, Johann Daniel

Carolsruhae, 1763

Caput II. Bertholdus II. [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-295084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-295084)

CAPUT II.
BERTOLDUS II.

AB ANNO 1077. USQUE AD ANNUM 1111.

§. I.

Filiorum Bertoldi I. maximus natus fuit Bertoldus II. ^{Hereditas.}
 qui patri in Titulo *Ducis*, (a) in Landgravii
 Brisgoviae dignitate, in Dynastiis Suevicis,
 Dominiis Brisgovicis & Ortenavicis, uti Hermannus II. in titulo
 Marchionis & in Ufgovicis, Creichgovicis, aliisque Franciæ
 Orientalis terris successit. (b)

I 2

(a) STUMPFUS Marchionem eum semper vocat, non Ducem.

KIEFFERUS in *Diff. de Habsburgo-Austr. Domo* pag. 144. contendit,
 Bertholdum II. ob ductam in matrimonium Agnetem, Rudolphi Sueviæ
 Ducis filiam, Ducis Zaringiæ nomen Henrici IV. Imp. permisso, primum
 adhibuisse; quod omnibus circumstantiis rerum repugnat.

(b) Hermannus I. enim triennio ante patrem jam obierat Cluniaci.

Bertoldum II. filium Bertoldi I. fuisse, jam supra ostensum, (c) cui Henricus IV. Imp. vivo & volente patre jam Ducatum Carinthiae concessit; quem deinceps patri & filio abstulit.

§. II.

Ducatus
Sueviae.

Bertoldus hic A. 1077. una cum Bertoldo, Rudolphi Anti-Caesaris filio, ab eodem Anti-Caefare Papae Gregorio VII. oblatus est obfes; (d) atque circa eadem fere tempora Agnetem, Rudolphi Anti-Caesaris filiam, duxit uxorem. Matrimonii hujus intuitu Suevicum Ducatum genero suo commisisse Rudolphum, auctor est OTTO, Frising. Episcopus. (e) „ Occiso Rudolpho, „ inquit, gener ejus Bertolfus Ducatum Sueviae, tanquam a focero „ sibi concessum, usurpat. „ At BERTHOLDUS CONSTANT. epocham hanc praeteriens silentio, Bertoldum II. Sueviae Ducem nonnisi A. 1092. factum esse scribit. (f)

Ottonem Frising. cum Constantiensi Bertholdo conciliaturus duas Suevici Ducatus, a Bertoldo II. administrati, epochas constituere cogitur; quarum prima ad tempus Rudolphi Anti-Caesaris, A. 1080. extincti, altera ad A. 1092. quo a Proceribus

(c) In Bertoldo I. §. XV. pag. 61.

(d) Conf. supra in Bertoldo I. §. X. pag. 55.

(e) De gestis Friderici I. Lib. I. Cap. VII.

(f) Verba ejus vide supra in Bertoldo I. §. XVI. pag. 62.

Sueviae in Ducem Bertoldus II. solenniter electus est, referenda. Duae porro transactiones, a Bertoldo nostro, cum Friderico Staufensi, cui Henricus IV. Imp. cum Agnete filia sua, Sueviae Ducatum contulerat, (g) initae, admitti deberent. Prior ante A. 1092. altera post hunc annum figenda. Nova enim electione non opus fuisset, nisi Bertoldus jam ante A. 1092. Sueviae Ducatui transactione cum Friderico Staufensi facta, renuntiasset.

Verum enimvero Bertholdus Constantiensis, tum temporis vivens, diserte enunciat, Bertoldum ante Annum 1092. nullum habuisse Ducatum, licet Ducis titulo uteretur. Bertholdus hic autem Ottone Frising. non modo antiquior est, (h) sed & rebus gestis, speciatim proelio Anni 1086. ipse interfuit; (i) illisque temporibus Constantiae vixit, cum Gebhardus, Bertoldi II. frater, Constantiensem Episcopum ageret; (l) Suevicarum & Zaringensium

I 3

(g) Epocham Ducatus Sueviae, Friderico Hohenstaufio collati, definire non licet. Henricus Imp. ipsi Rudolpho Anti-Caefari, hosti suo, generum videtur opposuisse Fridericum, quem BRUNO de Bello Saxonico jam A. 1077. Ducem adpellat, nisi proleptice scripsisse dixeris Brunonem. Tranquillam vero possessionem Ducatus diu non obtinuit Fridericus, cui post Rudolphi Suevi mortem cum Bertoldo filio ejus, & demum cum Bertoldo Zaringio nostro plures per annos colluctandum fuit.

(h) Bertholdus Constant. obiit A. 1110. Otto Frising. A. 1158.

(i) BERTHOLDUS CONSTANT. ad A. 1086.

(l) A Gebhardo presbyterum se ordinatum dicit ad A. 1084.

rerum quam maxime gnarus; Guelphicis Bertoldi II. & Gebhardi Episcopi partibus addictus. Nihil ergo eorum omisisse censendus est scriptor, quæ Bertoldi II. gloriæ inservire potuissent.

§. III.

Ottonis
Frising.
errores.

Otto Frising. autem a Bertoldi II. Ducis temporibus paulo remotior, in ipsa Bertoldi & Zaringensium historia non semel hallucinatus, interdum dubius hæret. Postquam enim Ducatum Sueviæ, quem Bertoldo II. genero Rudolphum Anti-Cæsarem concessisse vult, ab Henrico IV. Imp. in Fridericum Staufensem dixisset collatum, mox subjungit, „ne multis morer, „ (Fridericus) Bertolfum tandem pacem petere coëgit, quod „ tamen quidam sub filio suo Friderico factum tradunt. „ Ignoravit ergo Otto Frising. novam illam Bertoldi II. electionem, quam A. 1092. contigisse indubium est. Ignoravit transactionem, quæ post Annum 1092. evenit; incertus, an res sub Friderico I. Duce, an sub ejus filio Friderico Lusco evenit.

Idem Otto Frisingensis Bertoldos Zaringios, nunc Carinthiæ, nunc Sueviæ Ducatum possessores, nunc in Reçtoratu Burgundiæ ab ipsis Imperatoribus constitutos, titulum Ducalem falso sibi arrogasse, eosque nullum unquam habuisse Ducatum, perferbere ausus est. (m)

(m) De *Gestis Friderici I.* Lib. I. Cap. IX. De errore hoc fusius supra in Bertoldo I. §. VII. p. 49. Erravit quoque Cap. VIII. ubi Lemannum Lacum

Nec mirandum profecto, si Gibellinis partibus addictus Otto Bertoldis, Guelficas plerumque partes secutis, fuit iniquus. Fuit enim Conradi III. Imp. frater uterinus, Friderici I. Imp. patruus.

His probe perpensis, pronuntiare non dubito, OTTONEM FRISING. virum alias egregie doctum, Bertoldum II. Zaringiae Ducem, cum Bertoldo, Rudolphi Anti-Cæsaris filio, præcipitanter confudisse; quod alii quoque junioribus non paucis evenit, (n) nominis similitudine deceptis.

§. IV.

Rudolphum Anti-Cæsarem filium habuisse Bertoldum, PAULLUS BERNRIEDENSIS (o) aliique scriptores (p) diferte

Bertoldus Rudolphi Anticæsaris filius.

fluvium appellat, imo cum Lemago flumine aperte confundit, quod prope Turegum ex Turicensi lacu profluit. Sic etiam ignoravit Otto tertium Episcopatum, quem A. 1156. Fridericus I. Imp. pro Comitatu Burgundiae Bertoldo IV. concesserat. Ipsum Burgundiae Regnum a Rudolpho III. Rege Imperatori Henrico, Conradi filio, testamento relictum fuisse scribit, & Rainaldum, Burgundiae Comitem, Friderici I. Imp. focerum, omne hoc regnum tenuisse falso asserit Lib. II. de Gest. Frid. I. Cap. XXIX.

(n) Otto Frising. in errorem induxit AVENTINUM *Annal.* Lib. V. VIGNIERIUM *Chron. Burgund.* ad A. 1077. aliosque.

(o) *Vita Gregorii VII.* apud MABILLON *Acta Sanctor. Benedic.* Sec. VI. Part. II. pag. 453.

(p) BERTHOLDUS CONST. ad a. 1090. & plures alii, quos infra ad A. MCXI. quo Bertoldus II. Zaringiae Dux obiit, allegamus.

testantur. Hunc pater haud dubie in Alemanniæ Ducatu sibi successorem præ genero destinaverat Bertoldo. Sed quum filius firmatae nondum esset ætatis, datus ei forte fuit a patre tutor Bertoldus II. Zaringiæ Dux, qui cum sorore ejus Agnete in matrimonio vixerat.

In errorem ergo inductus est Otto, ut crederet, ipsum Ducatum Sueviæ a focero Rudolpho obtinuisse generum Bertoldum II.

Imo vero Bertoldus, Rudolphi filius, post patris sui mortem Sueviæ Ducatum adversus Fridericum Hohenstaufium sibi vindicasse videtur, quantum ex historia illorum temporum colligimus. Annotat enim Constantiensis Chronographus ad A. 1084. (q) eundem Rudolphi Regis filium, a fautoribus Henrici IV. Imp. bello petum esse, atque in Castro suo oppugnatum, sed a Suevis suarum partium obsidione liberatum.

Biennio

(q) BERTHOLDUS CONSTANT. ad A. 1084. scribit: „Nihilominus & Suevi ultra
„ Rhenum Burgundiam cum expeditione proficiscuntur, & quoddam
„ Castellum Bertoldi Ducis, filii Regis Rudolphi, a fautoribus Henrici
obsessum, viriliter eripuerunt. „ Rheinfeldam, quem Comitatum a
patre hereditarium acceperat Bertoldus, vel aliud ex Ducatu Alemanniæ
in Helvetia castrum heic intelligendum videtur.

PESLERUS in *Hannoversche gelehrte Anzeigen* A. 1751. pag. 325. male
haec Bertoldo II. Zaringensi tribuit.

Biennio post idem Sueviæ Dux Bertoldus cum Guelpho, Baviariæ Duce, in Bavariam cum exercitu profectus, Henricum Imp. Castellum quoddam Baviariæ obsidentem, adegit, ut institueretur colloquium, in quo diuturna regni discordia amice tandem componeretur. (r) Unde Bertoldum, post Anti-Cæsaris, patris sui mortem, non tantum Sueviæ Ducis titulo usum, sed & Guelficæ factionis ope eum vel totum, vel ex parte tenuisse, colligimus. Idem Bertholdus Constantiensis, ejusdem Bertoldi mortem exponens, eum *Alemanniæ Ducem* appellat. Obiit nimirum A. 1090. medias inter turbas Germaniæ, ut verisimile est, cælebs. (s)

(r) BERTHOLDUS CONSTANT. A. 1086.

(s) BERTHOLDUS CONSTANT. ad A. 1090. ubi : „ Heremannus..Met. Episcopus „ & Bertholdus Dux Alemanniæ filius Ruodolphi Regis, in fidelitate „ S. Petri, Majo mense, diem extremum claufere.... Soror quoque „ præfati Ducis, Regina Ungarorum, eodem mense obiit. „ URSTISIUS per *filium* intelligi debere *generum*, annotavit in margine, sed falsam esse hanc conjecturam, vel solus Auctor apologiæ pro Henrico IV. pag. 219. nos docet, de Bertoldi hujus morte ita scribens : „ Bertolf „ filius Rudolphi Regis quondam Saxonum in ipso juventutis suæ flore „ defunctus est „ Adde Chronogr. Sax. Annales Hildesh. Chron. August. qui omnes Bertoldi hujus obitum ad A. 1090. referunt.

§. V.

Bertoldus Zaring. successor ejus.

Tum vero Suevi, ejus partibus addicti, in Bertoldum nostrum Zaringum, Bertoldi Suevi fororis maritum, qui etiam in Comitatu Rheinfeld. uxorio jure successisse traditur, (t) fuere proclives. Unde biennio post a Principibus Sueviæ solenni electione Dux fuit renunciatus; promovente rem imprimis fratre Bertoldi II. Gebhardo, Constantiensi Episcopo, de quo supra. (u) Ab hoc jam tempore Bertoldus II. Sueviæ Ducatum plures per annos obtinuit, & contra Henricum IV. Imp. ejusque generum Fridericum Staufensem armis foederibusque defendit. Iustitiam ille maximo-pere coluit, atque paci & tranquillitati provinciæ summa cura prospexit. (x)

(t) STUMPF. Chron. Helvet. Lib. VII. Cap. 29.

(u) In Bertoldo I. §. XVI. pag. 62.

(x) BERTHOLDUS CONSTANT. ad A. 1093. haec annotat: „ Gebehardus, „ Constantiensis Episcopus, & Apostolicae Sedis legatus, Welphonem „ Ducem Bajoariae per manus in militem accepit, sicut & proprium „ fratrem Bertoldum Ducem Allemanniae jam dudum fecit. Cum „ quibus & reliquis Alemanniae Principibus magnum Conventum apud „ Ulmam habuit, in quo Conventu firmissime laudatum est, ut Constantiensi „ Episcopo omnimode secundum statuta Canonum obediretur, & ut Duci „ Bertoldo & Comitibus secundum legem Alemannorum obsecundaretur. Idem Chronographus ad A. 1094. scribit: „ Welpho Dux Bajoariae

§. VI.

Post multa denique Bertoldi II. cum æmulo bella res ita transacta est, „ut Bertolfus Ducatum exfestucaret, sic tamen, quod „Turegum nobilissimum Sueviæ oppidum, a manu Imperatoris „ei tenendum remaneret.

Trans-
actio
cum Frid.
Staufensi.

Transactionis hujus annum Scriptores diversimode ponunt. OTTO FRISING. hæc narrans (y) dubitavit, num sub Friderico-Hohenstaufio patre, an sub filio res istæ evenerint. (z)

Henricus IV. Imp. A. 1097. ex Italia in Germaniam rediit. Transactionis tempus ante reditum ejus constitui nequit. Post reditum Moguntiae in fine anni de pacanda Republica habuit

K 2

„firmissimam pacem cum Alemannico Duce Bertoldo & reliquis „Alemanniae Principibus initiavit, usque Bajoariam, imo usque ad „Ungariam propagavit. Francia quoque Teutonica & Alfatia eandem „pacem suis partibus se observaturas juramento decreverunt. Haec „tamen Pax in Alemannia maxime invaluit, eo quod Principes ejus, „quisque in sua potestate justitiam facere non cessaverit... Et praecipue „Dux Bertoldus ad faciendam justitiam in Ducatu Alemanniae adeo „exarsit, ut in observatione justitiæ omnes praedecessores suos pene „vicerit, & de hoc omnium ora pio rumore compleverit.

(y) De Gestis Friderici I. Imp. Lib. I. Cap. VIII.

(z) Fridericus Staufensis, gener Henrici IV. Imp. obiit A. 1105. Filius ejus & successor in Sueviæ Ducatu, Fridericus Luscus, A. 1147.

Conventum. Bavariae Ducatum restituit Guelfo, ita quidem, ut patri filius quoque succederet Guelfus ille, cum quo Mathildis Ducissa divortium fecit. Tum vero Bertoldus II. suam quoque cum Cæsare & genero ejus Friderico Hohenstaufio, transactionem super Sueviae Ducatu inivisse credendus est; compositis nempe Bavariae rebus, postquam Guelphus, Bertoldi amicus, cum Cæsare quoque reconciliatus fuisset. His omnibus probe consideratis, Bertoldinam transactionem ad A. 1098. reponimus,

Errat ergo CHRONICA AUGUSTENSIS, (a) quod ad A. 1094. multo magis TSCHUDIUS, (b) URSTISIUS, (c) GUILLIMANNUS, (d) OBRECHTUS, (e) qui ad Annum 1081. transactionem hanc figunt. HOTTINGERUS (f) omnium optime ad Annum 1097. eam retulit. KOELERUS (g) annum præterivit filentio.

(a) Apud FREHER. Tom. I. pag. 506.

(b) *Chron. Helvet.* Part. I. pag. 33.

(c) In margine ad Ottonem Frising.

(d) *Rer. Helveticar.* Lib. III. Cap. V. pag. 350.

(e) *Prodr. Rer. Alsat.* Cap. X. pag. 227.

(f) *Specul. Tigur. vel Antiquit. Turic.* pag. 31.

(g) *De Fatis Ducatus Alemanniae & Sueviae* Num. VIII. Secundæ editioni male adjectus est A. 1094.

§. VII.

Quicquid de tempore sit, Fridericus Staufensis Sueviæ Ducatum retinuit. Bertoldus II. advocatiam Imperialem Turicensem *(h)* hac compositione servavit; quæ advocatia non urbem modo, sed & omnem Turicensem Pagum vel Comitatum, ac ditissimas duas urbis Ecclesias, Collegiatam nempe & Abbatialem, *(i)* respexit.

Trans-
actionis
ratio.

Bertoldum II. non armis, sed pacis studio inductum, transactionem hanc inivisse, Otto Frisingensis ipse, ex Staufensi Domo natus, fatetur: „ Bertolfus, inquit, quamvis in hoc negotio „ Imperio simul & justitiæ cesserit, tamen strenuissimus ac „ fortissimus fuisse traditur. „

K 3

(h) Advocatia hæc ab Imperio, non a Duce Sueviæ, pendebat, ut Richardus Imp. in Literis, A. 1262. Hagenoæ datis, testatur, Conradini Sueviæ Ducis conatus refutans. GUILLIM. *de rebus Helveticis* Lib. III. Cap. V. pag. 351.

(i) *Das große Münster und das Frauen Münster.* Illud Carolus M. dotavit, hoc Ludovicus Germanicus instituit; illud Collegiata virorum, hoc Abbatia feminarum, cui jus telonei, eudendæ monetæ; Scultetum & Assesores constituendi jus competiit. HOTTINGER *Helvetische Kirchen-Historie* Tom. I. Lib. IV. pag. 368. 394. & 432.

LEU in notis ad SIMLERI *Regiment der Eidgenossenschaft* pag. 86.

Aberrat ergo a veritate sententia, quæ Bertoldum II. suis terris avitis & ipso Zaringiæ Comitatu (ita enim vocant) privatum esse, eundemque Comitatum ab Imperatore in Basileensem Episcopum Burcardum A. 1081. fuisse collatum arbitratur. (f) Burcardus, Cæsareas partes secutus, Comitatum *Harichingen*, in Buchsgovia situm, A. 1080. ab Imperatore accepit; quem cum Zaringiæ Comitatu confudit Herrgottus, ab exemplo Chartæ male descripto, ubi pro *Buchsgouue* legebatur *Brihsouue*, deceptus. Sed & Zaringiam in voce *Harichingen* latere creditum est. *Herchingen* Buchsgoviæ vicum hodieque cognoscimus. (m) Soloduro vicinus Buchsgoviæ Pagus, Bucheckios agnovit Dynastas, qui Burgundiæ & Buchsgoviæ Landgravii dicti sunt; Episcopatus Basileensis Vafalli. (n)

Bertoldus II. ergo per sexennium tenuit Sueviæ Ducatum. Pater ejus Carinthiæ Ducatum per totos duodecim rexerat annos, quibus anni quidam Bertoldi II. quoque inclusi sunt. Conradus Burgundiæ Transjuraniæ Ducatum per XXV. annos gubernavit, atque eundem filio suo Bertoldo IV. Anno 1152.

(f) HERRG. *Genealog. Habsburg.* Tom. II. num. 188. quem & secuti sunt alii.

(m) LEU *Helvetisches Lex.* in voce *Herchingen*.

(n) WURSTISEN *Basel. Chron.* pag. 45. sq. HAFNER *Solothurn. Schauplatz* Part. II. pag. 319. LEU *Lex. Helvet.* voce *Buchsgau & Bucheck*.

gubernandum reliquit; quæ omnia Ottonis Frisingensis odium in Zaringos produnt. (o) Sed ab excursu super Sueviæ Ducatum redimus in viam.

§. VIII.

Anno 1084. Bertoldus II. assumpto Guelphone Bavaro & Burcardo Nellenburgensi, cum copiis Constantiam profectus, Othonem Episcopum inde expulit, Hermannique Anti-Cæsaris gratia & favore Gebhardum fratrem, de quo supra jam dictum, qui Hirsaugiæ monachum agebat, Episcopum instituit, atque introduxit in urbem, accedente Cardinalis Ostiensis, qui Gregorii Papæ legatus fuerat, consensu ac ope. (p)

Reliquæ
Bertoldi
II. res
gestæ.

Anno 1086. idem noster Bertoldus Abbatiam S. Galli, quam biennio ante bello petierat, denuo infestavit, quod munimentum suum *Twil* proditione amiserat. (q) Abbas Sangallensis tum fuit Udalricus, frater Liutoldi, Ducis Carinthiæ; qui filii erant Marquardi illius, cui Carinthiæ Ducatum, Bertoldis ablatum, tradiderat Cæsar Henricus. (r)

(o) Vide supra §. III. pag. 70.

(p) D. XI. Kal. Jan. A. 1085. HERMANNI *Annal. Einsidl.* pag. 159.

(q) GALLI OEHEMII *Chron. Mfct. Augiæ Divitis*, quam servat Biblioth. Abbatiae S. Blasii ad A. 1084.

(r) BURCKHARDUS *de Casib. Monast. S. Galli* Cap. VII. OEHEMIUS l. c. ad Annum 1084. & 1086.

Anno 1087. Bertolfus Dux cum Herimanno Comite in Charta permutationis, inter Episcopum Basileensem & Udalicum Monachum Cluniacensem factæ, testis legitur. (s)

§. IX.

Monasterii S. Petri fundatio.

Idem Bertoldus Abbatiam D. Petri in Sylva Nigra instituit. Monasterium Anno 1090. coeptum est exstrui, Anno 1093. perfectum. (t)

Urba-

(s) Codex Diplom.

(t) CRUSIUS in *Annal. Suev.* Part. II. Lib. VIII. Cap. X. fundationem hujus Abbatiae ad A. 1090. ponit, quod forte de fundamentis jactis intelligendum. BERTHOLDUS CONST. de ædificio finito & tempore consecrationis loqui videtur, cum ad A. 1093. scribit: „ In Alemannia Dux Bertoldus „ Monasterium novum in honorem S. Petri in Nigra Sylva a fundamento „ exstruxit, multisque bonis ditavit. Sed & omnia bona alterius „ Monasterii, quod ejusdem Ducis pater in alio loco ædificavit, iste ad „ istud transtulit. Hoc ergo Monasterium frater ipsius Ducis, Gebhardus „ Constantiensis Episcopus, & Apostolicæ Sedis legatus, sua consecratione „ initiavit. „ Brevius hoc refert Auctor Anonymus Fragmenti Historici Alberto Arg. præfixi, ad A. 1093. apud URSTISIUM *Script. Rer. Germ.* Part. II. pag. 83. his verbis: „ Bertholdus Dux Alemanniæ, qui & de „ Zeringen, coenobium Monachorum in honore S. Petri in Nigra Sylva „ construxit, quod postea frater ejus Gebhardus, Constantiensis „ Episcopus, consecravit. „ Ejusdem rei meminit Honorius II. in Bulla Anno

Urbanus II. A. 1095. in Concilio Placentino, cui Gebhardus Episcopus Constantiensis intererat, Monasterium hoc ab egregiæ nobilitatis Viro Bertholdo Duce, in Comitatu Brisfaquensi &c. institutum, multis privilegiis ornavit, hac lege, ut Abbatia singulis annis aureum Bisantium Lateranensi palatio inferret. (u)

Idem Gebhardus Episc. novum hoc Monasterium consecravit. Illud enim, quod eidem D. Petro sacrum Weilhemii infra Teccam Bertoldus I. condiderat, (x) exercendæ religioni cum non satis aptum videretur, Bertoldus II. in medio Nigræ Sylvæ novum exstruxit, atque reditus prioris eidem adjunxit; prius Monasterium in Prioratum convertens; qui hodieque San-Petrinæ Abbatia obnoxius est. Adelbero Abbas A. 1093. ex Weilheimensi Monasterio in novum translatus; in quo Gentis suæ sepulturam constituit Bertoldus. Novo monasterio a se condito

A. 1126. data apud SCHANNAT *Vindem.* pag. 162. scribens: „ Egregiæ
„ nobilitatis Vir, Berchtoldus Dux, in Comitatu Brisfaquensi, in
„ Constantiensi Episcopatu, in Silva, quam dicunt Nigram, ad honorem
„ B. Petri, Apostolorum Principis, Monasterium ædificavit, ipsumque
„ allodium Romanæ Ecclesiæ juri mancipavit. „

(u) Bulla ex Rotulo S. Petri membranacco infra in Cod. Diplom. exhibetur.

(x) Vid. supra in Bertoldo I. §. XII. pag. 56.

L

locum *Buchse* cum bonis ad illum pertinentibus Bertoldum Ducem & uxorem ejus Agnetem dono tradidisse in Charta Anni 1109. legimus.

§. X.

Sepult.
Zaring.

Veteres Monasterii hujus schedæ Bertoldum II. fundatorem, cum Agnete uxore, Conradum Ducem, filium eorum, una cum Clementia conjuge, Bertoldum & Rudolphum, in adolescentia mortuos, fratres Conradi; Bertoldum IV. Ducem, Rudolphum, Leodiensem Episcopum atque Conradum, Conradi Ducis filios, ibi sepultos (y) testantur. Novem hæc corpora continuit Camera sepulcralis in navi Ecclesiæ; Camera tegebatur lapis, cui insculpta Bertoldi II. imago. Lapidi Mausoleum cernebatur impositum. At in Aede Capitulari, ante sedem Abbatis, sepultus erat Dux Bertoldus III.

(y) Corporum horum ossa & capita Placidus Abbas A. 1659. cryptam cum aperuisset, invenit. Ulricus vero Abbas A. 1727. omnia sarcophagis quatuor inclusit, atque ex veteri destructa Basilica solennibus cærimoniis transferri curavit in novam, ubi ad dextram altaris majoris duæ sandapilæ, totidemque ad sinistram repositæ sunt. In utraque parte hodie inscriptio est; ossium Zaringensium index. Legi hæc fusius possunt in Libro, cujus rubrum: *Festum Cathedralæ S. Petri*, in quo cærimoniæ inaugurationis Basilicæ San-Petrinæ A. 1727. peractæ exponuntur. Editus Rotwilæ 1733. in 4. lingua Germ.

Falluntur itaque STUMPFIVS (z) atque PESLERUS, (a) quorum ille Bertoldos aliquot Zaringenses in Petershufano; hic in San-Petrino & Sulzbergenfi Coenobiis omnes Zaringiæ Duces sepultos tradiderunt. Nullus eorum jacet Sulzbergæ.

Bertoldus I. Hirsaugiæ, Bertoldus V. Friburgi, reliqui omnes in S. Petri Abbatia sepulturæ mandati sunt.

§. XI.

Bertoldus II. ex itinere Romano, quo Henricum V. Imp. comitatus erat, (b) redux A. 1111. d. 12. April. vitam commutavit cum morte. (c) Error eorum, qui Bertoldum hunc Anno 1090. jam mortuum volunt, (d) ex confusione illius Bertoldi, qui Rudolphi

Mors
Bertoldi.

L 2

-
- (z) *Chron. Helvet. Lib. VIII. Cap. XXIX.* Stumpfius Petershufum cum S. Petri Monasterio in Nigra Sylva confudisse videtur.
- (a) *Nachricht von den Herzogen von Zähringen*, in *Diario Hannöverische Anzeigen* A. 1751. pag. 324.
- (b) PETRUS DIACONUS in *Chron. Cassin. Lib. IV. C. XXXV.*
- (c) *Chron. Constant.* apud PISTOR. Tom. III. pag. 742. Charta Bertoldi III. de A. 1112. apud SCHANNAT *Vindem. Liter. Collect. I.* pag. 160.
- (d) CRUSIUS loc. alleg. HAHN *Reichshistorie*, PFEFFINGER ad Vitriarium Tom. II. pag. 334. PESLERUS in *Serie Ducum Carinthiæ* §. IX. & in *Nachricht der Herzogen von Zähringen* l. c. FROELICH in *Archontologia*

Anti-Cæsaris filius fuit, cum Bertoldo nostro Zaringio suam trahit originem. (e)

Chara-
cter.

Charactèrem Bertoldi II. OTTO FRISING. (f) ita describit:
 „ Bertolfus . . . strenuissimus ac fortissimus fuisse traditur.
 „ Unde & adhuc ab antiquioribus de ipso dicitur, quod si quando
 „ nuncius aliqua tristitia ipsi apportans, secundum quod fieri assolet,
 „ hæsitare voluisset, dixerit, dic, dic! scio enim, quod semper
 „ læta tristitia, vel tristitia præcedant læta . . . Magnifica vox &
 „ viro forti digna. „ Elogium hoc scriptoris Gibellinæ partis,
 de Bertoldo non potest esse suspectum.

§. XII.

Uxor &
Liberi.

Bertoldi II. uxor fuit, ut supra jam annotavimus, (g)
 Agnes, filia Rudolphi Suevi, Anti-Cæsaris, quæ eodem, quo

Ducum Carinthia. Qua fide HENNINGESIUS obitum Bertoldi II. in A. 1098. ponat, non equidem intelligo, vid. Part. I. secundi & tertii Regni in quarta Monarchia pag. 284. *Theatri ejus Genealog.*

(e) Vide supra §. V. pag. 74.

(f) *Gest. Friderici I. Imp.* Lib. I. Cap. VIII.

(g) Addi possunt testimonia Scriptorum. OTTO FRISING. l. c. Cap. VII. scribit: „ Rudolphi filiam quidam ex nobilissimis Regni optimatibus „ Bertolfus nomine de Castro Zæringen habuit. „ *Genealogus Murenfis* hæc tradit: „ Cuono Comes de Rhinfelden genuit Rudolphum Regem, „ et ille genuit Agnetem, matrem Conradi Ducis. „ Honorius II. in Bulla

maritus, Anno IIII. d. 19. Decembr. obiisse scribitur. (h)
 At vir summæ nobilitatis Dux Bertoldus cum uxore sua
bonæ memoriæ Agnete locum Buchse Monasterio S. Petri tradidisse
 legitur in Charta A. 1109. unde eam hoc anno jam extinctam
 fuisse intelligimus. Ex hac Bertoldum III. & Conradum, qui
 ei successerunt; & Rudolphum, qui tener obiit, suscepit. (i)

De Agnete filia Bertoldi, quam GOLLUTIUS (l) constituit
 filiam Conradi, ita canit GUNTHERUS:

- „ Hanc Comes antiqua veniens ab origine Regum
 „ Guillelmus quidam, puerum quem fama vocabat,
 „ Possedit, quem conspicuo produxerat ortu
 „ Chonradi germana Ducis.

L 3

privilegiorum Abbatæ S. Petri in Sylva Nigra A. 1126. *Ducem
 Berchtoldum cum sua uxore Agnete & filiis commemorat. SCHANNAT
 Vindem. pag. 162.*

(h) Vid. Liber, cui Tit. *Festum Cathedrae S. Petri* pag. 247.

(i) *Necrologium S. Petri*: Rudolphus cum patre suo Bertoldo II. Monasterium
 D. Petri A. 1109. inuisit. Idem cum matre sua Agnete et Conrado fratre,
 Bertoldi patris exequiis, in Monasterio hoc celebratis, interfuit. In
 Actis hujus Monasterii haec leguntur: „ Cujus (Bertoldi II.) corpore
 „ nondum terrae commendato, uxor ejus Domina Agnes cum duobus
 „ liberis suis Domino Rodolfo et Conrado, tale praedium, quale visa
 „ est habere in villa, quae dicitur Sealfatt., &c.

(l) *Memoires de la Republ. Sequanoise* Lib. V.

Stephanus II. Burgundiæ Comes, cui agnomen *Tetehardie*, Agneti huic datur maritus. (m)

Ex hac prodiit Guilielmus III. *Puer* dictus, qui A. 1126. occisus est. Alii uxorem eam patruo Guielmi Pueri, sed non recte adscribunt. Alii Stephano & Agneti filium dant Rainaldum III. qui Burgundici Comitatus libertatem contra Imperatores & Zaringiæ Duces defendere ausus est. Fundatrix Coenobii Omnium Sanctorum in Nigra Sylva fuisse dicitur Luitgardis Zaringica, Godefridi Comitæ Calvensis conjux, & mater Uthæ, quæ fuit uxor Welfonis, fratris Henrici Superbi, quam foundationem Henricus VI. Imp. Diplomate firmavit. Luitgardis ergo circa A. 1130. vixit, quum filia ejus Utha circa A. 1150. nupta jam fuerit Guelpho, potuitque adeo Bertoldi II. extitisse filia.

(m) *Memoires de Bourgogne* Lib. IV. Cap. XVIII.

CAPUT